

Vážené kolegyně a kolegovia,

toto dvojčíslo Monitoru zahraničnopolitického myslenia venujeme pamiatke Miša Hrušíka, ktorý bol pri zrode tohto informačného formátu. Venujeme sa v ňom zahraničným analýzám a názorom, ktoré sú stále viac či menej spojené s ruskou vojnou na Ukrajine a jej dôsledkom. Prinášame polemické vyjadrenia Henryho Kissingera, výzvy k urýchleniu integrácie západného Balkánu do EÚ, Erdoganovo vydieranie v NATO, francúzsky pohľad na Blízky východ a indický na Európu, dôsledky politickej zmeny v Austrálii i výzvy Olafa Scholza vo vzťahoch Nemecka s Čínou. Napokon prinášame tri scenáre vývoja konfliktu na Ukrajine a jeho možné globálne dopady v najbližších dvoch rokoch.

Príjemné čítanie vám praje

Tím Odboru analýz a plánovania / Oddelenia strategických analýz

HENRY KISSINGER V DAVOSE

Prímerie do dvoch mesiacov?

VOJNA NA UKRAJINE A ROZŠIROVANIE EÚ

Má Európa empatiu voči ZB?

ROZŠÍRENIE NATO V RUKÁCH ERDOGANA?

Vysvetľujú experti na
Turecko

VÝZVY KOLEKTÍVNEJ OBRANY V EURÓPE

Smerovanie k „novému
normálu“

BLÍZKY VÝCHOD A FRANCÚZSKO

Zmení sa politika E. Macrona
v druhom mandáte?

INDO-PACIFIK A ZMENA V AUSTRÁLII

Zmení sa niečo pre QUAD,
AUKUS a Čínu?

VZŤAHY EURÓPY S INDIOU V NOVOM KONTEXTE

Hra rovnováh

VZŤAHY NEMECKA S ČÍNOU A ĽP

Ďalšia výzva pre Olafa
Scholza

ZMRZNUTÝ KONFLIKT NA UKRAJINE

Tri scenáre US expertov –
globálne dopady

99-ročný americký profesor, politik a diplomat Henry Kissinger sa na Svetovom ekonomickom fóre (SEF) v Davose v rozhovore s výkonným predsedom SEF Klausom Schwabom vyjadril k najdôležitejším výzvam doby. Jeho nekonvenčné vyjadrenia o riešení aktuálnej ruskej agresie voči Ukrajine otvorili živú medzinárodnú polemiku.

Kissinger konštatuje, že žijeme v bode zlomu, ale ešte nie je možné odhadnúť jeho výsledok, pretože je ešte množstvo otázok a prebieha mnoho procesov, ktoré ovplyvnia tento výsledok. Najaktuálnejšia výzva je vojna na UA. Jej výsledok vo vojenskom aj politickom zmysle ovplyvní vzťahy medzi zoskupeniami krajín. Výsledok vojny a povaha mierového urovnania určí, či protivníci zostanú trvalými protivníkmi, alebo či bude možné ich znovu včleniť do

KISSINGER: IDEÁLNE BY BOLO, KEBY SA UKRAJINA MOHLA STAŤ NEUTRÁLNYM ŠTÁTOM AKO MOST MEDZI RUSKOM A EURÓPOU.

medzinárodného rámca. Asi pred ôsmimi rokmi, keď sa objavila myšlienka členstva Ukrajiny v NATO, Kissinger povedal, že ideálne by bolo, keby sa UA mohla stať neutrálnym štátom ako most medzi Ruskom a Európou. Dnes je situácia iná, ale napriek tomu by sa to stále mohlo chápať ako konečný cieľ. Podľa Kissingera sa posun smerom k rokovaniam o mier musí začať v najbližších dvoch mesiacoch, aby sa načrtnol výsledok vojny. Ale určite ešte predtým, ako by to mohlo vyvolať otrasy a ťažko prekonateľné napätie najmä

medzi budúcim vzťahom Ruska, Gruzínska a UA k Európe. V ideálnom prípade by sa deliaca čiara mala vrátiť k status quo ante. US profesor je názoru, že vstup do vojny štátov spoza hraníc UA by viedol k vojne a nie k slobode Ukrajiny, ktorú s takou súdržnosťou NATO podporilo. Prenieslo by to vojnu do samotného Ruska, čo je podľa Kissingera červená čiara, za ktorou je už ťažko definovateľný vývoj. Ukrajina má právo byť významným účastníkom hľadania mierového riešenia. US ex-minister dúfa, že hrdinstvo Ukrajincov preukázané vo vojne sa vyrovná ich múdrosť pri hľadaní diplomatického riešenia v záujme rovnováhy v Európe a vo svete. Vzťah, ktorý sa po vojne vyvinie medzi UA (ktorá bude pravdepodobne najsilnejšou konvenčnou mocnosťou na kontinente) a zvyškom Európy sa bude v priebehu určitého obdobia vyvíjať.

Podľa Kissingera, ak sa z Európy na Rusko pozrieme z dlhodobejšej perspektívy, Rusko je už 400 rokov nevyhnutnou súčasťou Európy a hodnotenie európskej politiky počas tohto obdobia bolo zásadne ovplyvňované európskou úlohou Ruska. Ono bolo často garantom alebo nástrojom, ktorým sa obnovovala európska rovnováha. Súčasná politika by mala mať na pamäti, že obnovenie tejto ruskej úlohy je dôležité rozvíjať, aby Rusko nebolo zahnané do trvalého spojenectva s Čínou.

US ex-minister uviedol, že v nasledujúcich rokoch musíme dospieť k definovaniu toho, ako viesť dlhodobé vzťahy Číny a USA. Bude to závisieť od ich strategických kapacít, ale aj od interpretácie týchto kapacít. V posledných rokoch sa vzťahy Číny a USA vyvinuli do podoby, ktorá je v ich histórii jedinečná. Z hľadiska strategického potenciálu sú pre seba najväčšou hrozbou – v skutočnosti jedinou vojenskou hrozbou, s ktorou sa každá strana musí neustále vyrovnávať. Kissinger uviedol, že sa podieľal na vypracovaní takých vzťahov s Čínou, ktoré predpokladali vznik partnerského vzťahu trvalej spolupráce. Toto obdobie bolo pravdepodobne ukončené rastom ich vzájomného strategického a technického súperenia. Takže na tejto úrovni existuje inherentný nepriateľský aspekt. Otázkou je, či toto nepriateľstvo môže byť postupne zmiernené diplomaciou oboch strán. Nemôže sa to robiť jednostranne. Obaja teda musia dospieť k presvedčeniu, že určité uvoľnenie politických vzťahov je nevyhnutné, lebo sú v pozícii, ktorá nikdy predtým neexistovala. Je jasné, že konflikt s modernými technológiami bez akýchkoľvek predchádzajúcich rokovaní o kontrole či obmedzení zbraní, bude pre ľudstvo katastrofou. Lídri tomu musia zabrániť a zabezpečiť aspoň trvalé seriózne konzultácie na túto tému. Treba sa vyhnúť priamej konfrontácii. Čína musí byť tiež trpezlivá. Konflikt na Ukrajine spôsobil narušenie doterajších globálnych hospodárskych väzieb, takže bude potrebné prehodnotiť definíciu a fungovanie globálneho systému. Vyriešiť aj postavenie krajín ako Irán, India, Brazília a ďalších. Tieto výzvy treba prekonať, aby sme nežili v čoraz konfrontačnejšom a chaotickejšom svete.

Analýza je tu: <https://www.weforum.org/agenda/2022/05/kissinger-these-are-the-main-geopolitical-challenges-facing-the-world-right-now/>

BIRN (Balkan Investigative Reporting Network) zverejnil stat' Vedrana Džihica (Rakúsky inštitút pre medzinárodné záležitosti, docent Inštitútu politických vied Univerzity Viedeň) a Paula Schmidta (GT Rakúskej spoločnosti pre európsku politiku), ktorí vyzývajú EÚ k odvahe urýchliť rozširovanie Únie aj o krajiny západného Balkánu.

Autori uvádzajú, že invázia Putina na Ukrajinu je zlomovým bodom v európskych dejinách. EÚ musí využiť tento moment výnimočnej krízy na radikálne prehodnotenie svojej susedskej politiky a naštartovanie stagnujúceho procesu rozširovania. V prvých týždňoch vojny Západ a EÚ prezentovali nečakané odhodlanie a jednotu. S plynutím času a vojny jednota Západu bude skúšaná čoraz viac. Posledné diskusie o zastavení dovozu ruskej energie a jej dôsledky sú len začiatkom. Musíme akceptovať, že proces rozpustenia európskeho povojnového poriadku sa práve začal. Vojna mení náš kontinent a vyzýva EÚ, jej ČK, aby videli širší obraz, prispôsobili sa novej realite a preskupili sa.

Na špičku agendy EÚ sa vrátila téma rozšírenia, ktoré je už nejaký čas v technokratickej, ale aj politickej patovej situácii. Žiadosti o členstvo UA, MD a GE v EÚ sú dôkazom, že geopolitika rozširovania nadobúda význam. UA presadzuje jasnú európsku perspektívu a správne tvrdí, že práve oni bránia európske hodnoty v boji proti ruskej invázii. Krajiny západného Balkánu, ktoré sa príliš dlho zdržiavali v čakárni Únie, sú súčasťou tejto geopolitickej rovnice. Nedemokratické veľmoci ako CN alebo RU zasahujú do regiónu a spochybňujú EÚ a Západ. Srbský silný muž Vučić stále manévruje medzi tlakom Západu, aby sa pripojil k sankciám voči RU, sympatiami veľkej časti Srbov k Putinovi a jeho preferenciou čínskeho štátneho modelu. Zahrávanie sa proruského lídra Dodika s ohňom v Republike srbskej v BaH sa stalo trvalou hrozbou pre stabilitu krajiny. Nastal čas uprednostniť projekt európskej integrácie a radikálne prehodnotiť európsku susedskú politiku a stagnujúci proces rozširovania EÚ.

Ľudia na západnom Balkáne už roky čakajú na pokrok v oblasti integrácie do EÚ. Medzičasom sa v mnohých krajinách regiónu posilnili autoritárske tendencie. Zablokovanie prístupových rokovaní so Severným Macedónskom a Albánskom poškodilo dôveru ich obyvateľstva v EÚ. Najnovšie prieskumy verejnej mienky v Srbsku ukazujú, že po prvýkrát od začiatku prístupového procesu väčšina Srbov už nie je naklonená členstvu v EÚ. Patová situácia na oboch stranách predstavuje veľké riziko pre politickú stabilitu. Preto je potrebná dôveryhodnejšia perspektíva pristúpenia k EÚ – prekonanie mentálnej blokády v niektorých ČK a ukončenie nacionalistického vydierania – ako je napríklad bulharské, v prípade Sev. Macedónska. Srbské prijatie ruských naratívov musí byť odsúdené spolu s pokračujúcimi pokusmi o podkopanie územnej celistvosti BaH. EÚ sa učí politicky využívať svoju značnú hospodársku silu a tieto ponaučenia by mali prispieť k novému a perspektívnemu politickému postojovi voči západnému Balkánu, ktorého cieľom je odradiť od destabilizujúceho vývoja v regióne.

Ďalší samit o západnom Balkáne by bol na to dobrou príležitosťou. Je to šanca konečne začať prístupové rokovania so Severným Macedónskom a Albánskom a zrušiť vízovú povinnosť pre Kosovo. Autori vyzývajú Brusel k odvahe. Je potrebný dôveryhodný signál záväzku Bruselu – prebudenie sa z technokratickej rigidnosti, ktorá charakterizovala rozširovanie EÚ a susedskú politiku. EÚ potrebuje objasniť, čo možno dosiahnuť procesom rozširovania. Akýkoľvek ďalší odklon západného Balkánu od Európy by bol viac než kontraproduktívny pre región a celý kontinent. Spoločná geopolitická "europeizácia" krajín západného Balkánu spolu s UA, MD a GE sa musí stať prioritou EÚ. Musíme tiež prestať odkladať väčšinu „politických odmien“ až do úplného konca procesu a namiesto toho umožniť postupnú integráciu do politiky EÚ. To neznamená zrušenie kondicionality, ale vytvorenie ďalších stimulov a zároveň zvýšenie tlaku na reformy. Integrácia do EÚ sa neuskutoční zo dňa na deň a všetky krajiny budú potrebovať čas, kým ich integračná cesta dosiahne konečný cieľ plného členstva.

Na tejto ceste k členstvu sú potrebné hmatateľné výsledky na zlepšenie života ľudí a politická odvaha podniknúť správne kroky k ďalšej integrácii do jednotného európskeho trhu a účasti na vybraných programoch a štrukturálnych fondoch EÚ. Vzhľadom na najväčšiu hrozbu pre mier v Európe od 2. sv. vojny teraz konečne musí prísť „európska hodina“. EÚ sa musí ukázať ako nezávislá, demokratická a geopolitická únia, ktorá víta svojich susedov s otvorenou náručou.

V súvislosti s diskusiou ohľadne vstupu Švédska a Fínska do NATO sa Carnegie Europe rozprával s expertmi Marcom Pierinim a Sinanom Ülgenom o tom, prečo Erdogan odmieta rozširovanie Aliancie o tieto krajiny.

Obaja odborníci sa zhodli na tom, že Turecko namieta proti vstupu Švédska a Fínska do NATO, lebo nátlakom chce tieto dve krajiny presvedčiť, aby zmenili svoj prístup voči kurdským entitám (PKK, YPG a SDF), ktoré Turecko považuje za teroristické a ktoré pre neho predstavujú bezpečnostné riziko. Zároveň však nevyklučujú, že korene odmietavého postoja Turecka voči vstupu Fínska a Švédska do Aliancie treba hľadať aj v tureckej domácej politike, keďže Erdoganova strana AKP nie je práve v najlepšej pozícii pred budúročnými prezidentskými a parlamentnými voľbami a ani ekonomika nie je v dobrom stave. Ülgen si však nemyslí, že rozhodujúcim faktorom v Erdoganovom konaní sú budúročné voľby. Oveľa významnejšiu rolu pri voľbách v Turecku zohráva aktuálny stav hospodárstva. Zároveň sa nedomnieva, že by blokovanie rozširovania NATO malo akýkoľvek vplyv na politiku Turecka voči Ukrajine alebo Rusku.

Podľa Ülgena, Turecko zastáva politiku otvorených dverí a je za rozširovanie Aliancie a v zásade nemá záujem zablokovať členstvo dvoch severských krajín v NATO. Využíva však svoju pozíciu dlhoročného člena zoskupenia a chce dosiahnuť, aby Švédsko a Fínsko uznali opodstatnenosť tureckých obáv z terorizmu. Na prijatie nových členov potrebuje mať NATO jednohlasný súhlas všetkých členov zoskupenia, preto Fínsko aj Švédsko budú musieť seriózne zvážiť opodstatnenosť tureckých požiadaviek. Nevyklučuje ani scenár, že dôjde k stagnácii procesu. Avšak, čím väčší bude nesúhlas, tým väčší tlak bude Ankara pociťovať, aby ustúpila od svojich námietok, čo by mohlo vyústiť aj do rozkolu medzi Tureckom a Západom.

TURECKÁ ZAHRANIČNÁ POLITIKA JE NEVYPOČÍTATEĽNÁ A MENEJ SPOĽAHLIVÁ, NEŽ AKÁ BY SA ČAKALA OD ČLENA NATO

V Turecku má Erdoganov postoj všeobecnú podporu. Kriticky je vnímaný skôr spôsob, akým ho presadzuje, nie samotná substancia. V Európe a v NATO ho však považujú viac za pokus Turecka zobchodovať tému a získať čo najviac za zmenu svojho stanoviska. Rozšírenie Aliancie o severské krajiny je pritom historickým mŕľnikom a vďaka nim bude NATO „viac

európskou“ organizáciou, čo samo o sebe môže vyústiť do vyriešenia debaty o Európskej obrannej architektúre. Ankaru jej tvrdohlavé nakoniec konanie postaví do ťažkej pozície, keďže dve neutrálne krajiny dokázali spektakulárnym spôsobom zmeniť svoju obrannú politiku, zatiaľ čo Turecko nešlo vo vzťahu ku konfliktu na Ukrajine v línii NATO a nepodporilo ani sankcie Západu proti Rusku.

Pierini upriamuje pozornosť na skutočnosť, že na jednej strane Turecko podporilo diplomatické aspekty reakcie Západu na rusko-ukrajinský konflikt tak vo Valnom zhromaždení OSN, ako aj v diskusiách na ministeriáloch NATO. Tiež uzavrelo úžiny Bosporu a Dardanelly pre ruské námorníctvo hneď po začatí invázie a poskytlo Ukrajine drony. Nezaviedlo však sankcie proti Rusku, ani neuzavrelo svoj vzdušný priestor pre ruské aerolínie a ruskí oligarchovia sú v Turecku naďalej vítaní.

Hoci Ankara medzičasom zmiernila svoje požiadavky voči Helsinkám a Štokholmu, výsledný dojem z jej počínu je, že turecká zahraničná politika je nevypočítateľná a menej spoľahlivá, než aká by sa čakala od člena NATO. A podľa Pieriniho zahraničnopolitické postoje Turecka viac ovplyvňujú vnútropolitické faktory, než potreby Aliancie v čase bezprecedentnej vojenskej krízy.

Príspevok je tu: [Two Turkey Experts on Why Erdoğan Is Rejecting NATO Expansion - Carnegie Europe - Carnegie Endowment for International Peace](#)

Think tank German Marshall Fund sa tri mesiace od začatia ruskej invázie na Ukrajinu podujal načrtnúť niektoré dôležité ponaučenia, ktoré sa už teraz dajú z tejto bezprecedentne najväčšej bezpečnostnej krízy, ktorá postihla Európu, vyvodit'. Konflikt zásadným spôsobom zmenil bezpečnostnú situáciu na európskom kontinente a vyžiadal si prehodnotenie toho, ako dokážu spojenci NATO zaručiť vlastnú stabilitu a bezpečnosť. Pred nami však zostáva veľa neznámych, predovšetkým nevyhnutnosť zmeniť prístup spojencov ku kolektívnej obrane.

Za najdôležitejšiu strategickú lekciu z doterajšieho priebehu konfliktu považuje autor analýzy poznanie, že vojna „dotlačila“ európsku bezpečnosť do „nového normálu“. Všimá si, že nelegálna anexia Krymu v roku 2014 vyvolala iba veľmi obmedzenú (limitovanú) reakciu zo strany Západu. Týkala sa zavedenia sankcií voči Rusku na vybrané segmenty energetiky, financií a obrany. Úsilie vybudovať vojenské základne vo východnej Európe bolo pomalé a nedostatočné. Iniciatíva EFP uzrela svetlo sveta až v roku 2017 a mala iba niečo okolo 1400 vojakov v krajinách Pobaltia a v Poľsku.

RUSKO JE DÔLEŽITÁ MOCNOŠŤ NA HRANICIACH EURÓPY, ALE AJ AGRESÍVNY REVIZIONISTA A AKÚTNA BEZPEČNOSTNÁ HROZBA .

Tzv. nový normál v Európskej bezpečnosti charakterizujú tri javy. Prvým je viditeľná absencia strategickej logiky u Vladimíra Putina vo vedení vojny proti Ukrajine. Vysvetliť sa to môže jeho egoizmom (samoľúbosťou), posadnutosťou kontrolou, pocitom povinnosti, avšak nikdy sa nehovorí o hlúposti. Ak bolo cieľom Putina udržať Ukrajinu mimo NATO a EÚ, tak zamrznutý konflikt na Donbase, ako aj

Ruskom podnecovaná korupcia na Ukrajine, tomuto cieľu dostatočne napomáhali. Vstup Ukrajiny do týchto dvoch zoskupení nebol pre vypuknutím konfliktu na programe dňa v Bruseli. Ruský prezident možno veril, že rýchle, relatívne nekrvavé zvrhnutie Vladimíra Zelenského a jeho v tom čase nepopulárnej vlády, prispeje k zvýšeniu jeho politických preferencií pred prezidentskými voľbami v 2024. Nemožno však vylúčiť ani domnienky, že Putin sa stal obeťou nesprávne vyhodnoteného spravodajstva o reálnych perspektívach členstva Ukrajiny v NATO a EÚ. Tiež je možné, že Putin sa obával, že vojenská podpora Západu pre ukrajinské ozbrojené sily v Luhansku a Donetsku spôsobí kapituláciu Ruskom podporovaných separatistických jednotiek v týchto odštiepeneckých republikách.

Zjavná nelogickosť dôvodov vedie k druhému fenoménu, ktorý je charakteristickým pre nový bezpečnostný normál. A to, že Rusko nie je len dôležitá mocnosť na hraniciach Európy, ale skôr agresívny revizionista a jej akútna bezpečnostná hrozba. Napriek nepriaznivej ekonomickej situácii a odlivu desiatok tisícov vzdelaných Rusov do zahraničia, Rusko dokáže byť agresor schopný ohroziť európsku bezpečnosť. Rusko dokázalo zabrať Krym, vyslať jednotky do Líbye a Sýrie, riešiť konflikt medzi Arménskom a Azerbajdžanom v Náhornom Karabachu, podporiť spriateleneho lídra v Kazachstane a uskutočniť v podstate mäkkú anexiu Bieloruska. A hoci má ruská armáda problémy s dominanciou vo vzduchu a zabezpečovaní komunikácie, jej zjavná prevaha v neselektívnej nepriamej palebnej sile je rozhodujúcou pre ruské pozemné vojsko, čo aj dáva všetkým ostentatívne najavo.

Toto vedie k tretiemu fenoménu a tým je prevratná zmena v bezpečnostnej politike Nemecka a jeho rozhodnutie dať 100 mld. € do osobitného fondu na zlepšenie nemeckých vojenských spôsobilostí a okamžité navýšenie obranného rozpočtu tak, aby dosiahol 2% HDP, čo požaduje NATO, ako aj rozhodnutie prvýkrát od konca Druhej svetovej vojny zaslať vojenskú výzbroj bojujúcej strane. Otázne je, nakoľko sa tieto rozhodnutia známe aj ako *Zeitenwende* zrealizujú v reálnej praxi. V každom prípade však budú mať dlhotrvajúce implikácie pre bezpečnosť a zdieľanie výdavkov, najmä pre USA, ktoré sa čím ďalej, tým viac pozerajú smerom na Indo-Pacifik.

Článok je tu: <https://www.gmfus.org/news/toward-new-normal-transatlantic-collective-defense>

Think tank MEI (Middle East Institute) sa pýta, či dôjde k zmene v politike Francúzska voči regiónu Blízkeho a Stredného východu (BSV) v druhom funkčnom období prezidenta Macrona. Otázkou ako ovplyvní prezident Macron francúzsku zahraničnú politiku voči BSV si kládli analytici aj po jeho prvom zvolení za prezidenta. V tom čase francúzska zahraničná politika na Blízkom východe čelila posunu US politiky v regióne počas prezidenta Trumpa, stupňujúcemu sa rozkolu v rámci zoskupenia GCC (Rady pre spoluprácu v Zálive), sústavne sa zhoršujúcim vzťahom s Iránom, napätiu v Turecku po nevydarenom prevrate v r. 2016 a krviprelievaniu v Sýrii, Líbyi a Jemene.

Z Macronovej politiky voči BSV počas jeho prvého prezidentského mandátu niektorí politickí analytici nadobudli dojem, že Francúzsko má záujem stať sa blízkovýchodnou superveľmocou, iní hovorili o „Macronovej doktríne“ voči regiónu. V každom prípade je zjavné, že Francúzsko zaujalo voči BSV rázne proaktívnu politiku a MEZV FR bolo prítomné pri všetkých rokovaníach po vypuknutí nejakej krízy. Sám prezident Macron vycestoval niekoľkokrát na BSV, navštívil Libanon, krajiny Perzského zálivu, Irak, Izrael a Západný breh.

Vláda prezidenta Macrona odsúdila odstúpenie USA od JCPOA (Joint Comprehensive Plan of Action) v r. 2018. A práve Francúzsko spolu s Nemeckom sa najviac angažovali v hľadaní riešenia po tom, čo USA uvalili na Irán sankcie, aby neprišli o multimiliardové kontrakty. Výsledkom ich úsilia bol Instex, spoločnosť so sídlom v Paríži, ktorá sa riadi francúzskym právom a slúži ako osobitný právny prostriedok, ktorý má uľahčiť európskym firmám pokračovať v obchode s Iránom aj po zavedení US sankcií. Hoci podľa analytikov mala táto iniciatíva iba malý konkrétny efekt, už to, že vznikla, svedčí o francúzskom prístupe k Iránu a k US politike voči nemu. Zdá sa, že Francúzsko zostane jednou z krajín, ktoré budú mať záujem na zrušení sankcií voči Iránu.

Od vypuknutia občianskej vojny v Sýrii Macron odsudzoval prezidenta Baššára al-Assada. To vysvetľuje jeho pozastavenie sa nad rozhodnutím Donalda Trumpa stiahnuť americké jednotky zo Sýrie. Analytik si všimá, že zo všetkých krajín EÚ práve Francúzsko išlo najďalej v podpore sýrskej opozície od r. 2011, hoci bez úspechu, keďže Assad sa stále drží pri moci. To však neodradí Macrona od toho, aby sa naďalej neusiloval o oslabovanie sýrskeho prezidenta a neposilňoval francúzsku pozíciu v Levante.

V prípade občianskej vojny v Jemene sa Macron postavil na stranu Saudskej Arábie a Francúzsko dost' kontroverzne pokračuje vo vyzbrojovaní Saudov a Emirát'anov v tomto konflikte. Počas svojho druhého funkčného obdobia bude určite pokračovať v budovaní francúzskej regionálnej stratégie v úzkej spolupráci so Saudskou Arábiou a SAE.

V agende Blízkovýchodného mierového procesu, Macron bol iba mierne kritický voči izraelskej represii Palestínčanov v máji 2021 a hoci Francúzsko podporuje dvojštátne riešenie, Palestínčania nie sú jeho prílišnými priaznivcami. Napriek tomu sa francúzsky prezident ponúkol za mediátora mierových rokovaní medzi Palestínskou administratívou a Izraelom.

Pri aktivitách v regióne BSV musí Francúzsko vziať na zreteľ aj záujmy iných, vplyvných vonkajších hráčov, najmä USA, Ruska a Číny. Za prezidenta Bidena sa podarilo dosiahnuť lepšiu koordináciu medzi Washingtonom a Parížom, resp. Bruselom. Macron bol ocenený za podporu prehlbovania európskej integrácie a ako doposiaľ, bude sa usilovať zharmonizovať hlasy v EÚ v otázke zahraničných vzťahov, vrátane tých, ktoré sa týkajú BSV. V prípade Ruska a Číny, budú Francúzi pokračovať v stavaní bariér proti pôsobeniu týchto hráčov v regióne.

Autor analýzy záverom predpokladá, že nová administratíva prezidenta Macrona bude pokračovať vo svojej doterajšej politike voči regiónu Blízkeho a Stredného východu a zmeniť ju môžu iba nečakané a nepredvídateľné udalosti. Zároveň bude Francúzsko investovať čas a energiu do posilnenia susedskej politiky EÚ voči krajinám BSV a to najmä cez iniciatívu Únia pre Stredomorie, v ktorej sa usiluje byť lídrom.

Digitálna platforma The Diplomat v článku venovanom výhľadu ZP novej AU vlády konštatuje, že austrálski labouristi prišli k moci po deviatich rokoch do zmenených vonkajších podmienok. Aj predstavitelia Strany práce súčasný stav pokladajú za pravdepodobne najťažší a najnebezpečnejší od konca 2. svetovej vojny. Nový PV Anthony Albanese má však okolo seba skúsený tím, vrátane Penny Wong na poste MiZV, a v predvolebnej kampani bol opatrný v otázkach ZP a držal sa bezpečných téz.

AU ZP čaká viacero výziev. Pre ostrý stret záujmov a hodnôt medzi AU s CN sú bilaterálne vzťahy „na dne“. Chýba politické angažovanie sa na vysokej úrovni. Niet konca čínskym obmedzujúcim obchodným opatreniam voči AU exportu. Bezpečnostná dohoda medzi CN a Šalamúnovými ostrovmi, podpísaná v apríli t.r., je symbolom snáh Pekingu zbaviť AU vplyvu ako doteraz hlavného poskytovateľa bezpečnosti v regióne juhozápadného Pacifiku. Zdá sa, že nová AU vláda dúfa, že menej verejných sporov s Pekingom a pokus o upokojenie vnútropolitického diskusie o CN, by mohla pomôcť situáciu uhladiť.

AU však nepristúpi na žiadnu z hlavných požiadaviek CN. Je množstvo konfrontačných bodov, ktoré môžu blokovat pokusy priviesť vzťahy späť k stavu, kedy obchodná výmena prebiehala bez prekážok. Okrem bezprostredného problému nastavenia vzťahov s CN, ktorá je zdrojom bohatstva pre AU aj napriek obchodným obmedzeniam, a tiež pandémie, labouristi zdedili rozsiahly program zahraničnej a vnútornej politiky s dvoma imperatívami:

1.) podporiť nastavenie takej rovnováhy síl v Indo-Pacifiku, ktorá by bola priaznivá pre záujmy AU; 2.) posilniť AU na domácej pôde voči nátlakovej politike CN, zahraničnému zasahovaniu a ohrozeniu národnej hospodárskej suverenity.

V posledných rokoch sa prijatím austrálskej Indopacifickej stratégie a tiež prístupom k otázkam, ako zasahovanie do vnútorných záležitostí krajín, či ochrana sietí 5G, zvýšili profil AU vo Washingtone a jej postavenie partnera pre US, IN, JP a EÚ. Labouristi aj v minulosti podporovali spojenectvo s US a súčasná vláda AU vyjadrila záujem byť výrazným a dôveryhodným partnerom US. V rámci QUAD bude vo veľkej miere kontinuita priorít, nakoľko labouristi podporujú všetky politické opatrenia súvisiace s CN, vrátane opätovného oživenia dohody o zdieľaní obranných technológií medzi QUAD a AUKUS.

Napriek tomu, ZP novej vlády bude nieť vlastnú pečať. Labouristi v minulosti kritizovali predchádzajúce škrtky v AU programe rozvojovej pomoci a zaviazali sa ich zvrátiť. Taktiež majú v úmysle pridať ešte väčšiu váhu AU vzťahom v Tichomorí a oznámili viaceré podporné iniciatívy, napr. na zriadenie postu vyslanca pre regionálne záležitosti. Predpokladá sa rozšírenie politických, ekonomických a rozvojových vzťahov s partnermi z JV Ázie, najmä s ID.

Labouristi si stanovili ambiciózne strednodobé cieľ na zníženie emisií (43% do roku 2030 v porovnaní s úrovňou z roku 2005), ktorý by mal zmierniť tichú frustráciu US administratívy z nechoty predchádzajúcej vlády AU konať v oblasti klímy a čistej energie. Zatiaľ nie je úplne zrejmý politický dosah novovytvorenej skupiny nezávislých poslancov v parlamente AU, mnohí z nich však viedli kampaň za ešte ambicióznejšie opatrenia v oblasti klímy a do roku 2030 chcú dosiahnuť zníženie emisií o 60%.

Nová vláda prisľúbila silnú podporu IP a liberálnych hodnôt a môže pristúpiť k sankcionovaniu fyzických osôb z CN za porušovanie práv v Sin-ťiang. Menej jasné je, ako sa postaví k nastaveniu konkurencie s CN cez optiku demokracie. MiZV Wongová v minulosti kritizovala pozíciu bývalej vlády za „zredukovanie nášho zložitého prostredia na analógie studenej vojny“. Prístup labouristov k dohodám o voľnom obchode bude formovaný aj obavami o zachovanie miestnych pracovných miest. Z existujúcich obchodných dohôd chce odstrániť mechanizmy na urovnávanie sporov.

Nová vláda chce oživiť aktivity AU diplomacie v oblasti nešírenia ZHN a odzbrojenia. Obrana sa javí ako najzávažnejšia výzva. AU má záujem o väčšie spôsobilosti v oblasti odstrašovania a ďalekonosných úderov. Hlavné obranné programy sú však dlhodobé a prekračujú rozpočet. Dodanie ponoriek s jadrovým pohonom prisľúbených v rámci AUKUS je v nedohľadne. Nová vláda sa zaviazala spraviť audit OS AU a udržať výdavky na obranu na úrovni 2% HDP. To však bude za cenu zložitých kompromisov berúc do úvahy prosociálnu politiku Labouristov a nastupujúci pomalší rast produktivity, vyšší štátny dlh a vysoký deficit štátneho rozpočtu.

V analýze paneurópskeho think tanku European Council on Foreign Relations /ECFR/ autor Frédéric Grare zdôrazňuje, že napriek frustrácii na strane EÚ ohľadne nerozhodnosti pozície IN voči RU invázii na UA, je potrebné brať do úvahy niekoľko zásadných momentov:

- 1) udržanie fungujúceho vzťahu IN s RU je kľúčové pre vyváženie CN hegemonie v ich spoločnom susedstve;
- 2) IN výrazne závisí od RU dodávok zbraní, vrátane vyspelých, ktoré jej pomáhajú udržať krok s CN;
- 3) napriek tomu sa IN už nejaký čas pomaly vzdáva od RU a posilňuje svoje vzťahy so Západom, najmä s US;
- 4) Európania by si mali byť vedomí toho, ako IN definuje svoju vlastnú strategickú pozíciu, a podľa možnosti ju podporovať pri vyjednávaní o zložitých otázkach týkajúcich sa Indo-Pacifiku.

IN sa zdržala hlasovania v BR OSN v marci 2014 pri hlasovaní o rezolúcii VZ OSN 68/262 po RU anexii Krymu. Rovnako konala aj v r. 2022 v súvislosti s inváziou na UA. Neschopnosť IN odsúdiť RU vyvolala na Západe rozruch až odpor voči krajine. Solidarita so západnými pozíciami bola spochybňovaná. IN reagovala argumentom, že Európania nepreukázali solidaritu s IN pri incidentoch na IN-CN hranici v lete 2020.

Napriek relatívnej zdržanlivosti IN je však jej postoj k vojne na UA bližší Európe ako RU. Zaujímavosťou je, že zdržanie sa hlasovania v BR OSN rozrušilo európske krajiny oveľa viac ako UA, ktorá požiadala IN, aby bola „mostom“ v komunikácii s RU. UA kríza vyvolala v IN internú diskusiu o politike voči RU. Nepriama kritika RU invázie zo strany IN vlády vychádza z jej obáv z možných dôsledkov priameho odporu. IN sa doteraz snažila splniť tri čoraz rozdielnejšie ciele: 1.) zachovať strategické partnerstvo s RU, aby zabránila Moskve sklznúť ešte hlbšie na obežnú dráhu Pekingu; 2.) brániť svoje dlhoročné zásady nezasahovania; a 3.) chrániť sa pred možnými vedľajšími dopadmi vyplývajúcimi z krokov RU, napr. západnými sankciami. Jediným spôsobom, ako IN môže zvládnuť túto situáciu, je zabezpečiť si väčšiu slobodu manévrovania voči RU.

Trojstranné strategické partnerstvo RU-IN-CN, navrhované RU v roku 1998, sa nepodarilo realizovať, ale tento „ázijský trojuholník“ vychádza zo spoločnej ochoty bojovať proti islamskej militantnosti, ako aj zo spoločného negatívneho vnímania US ako mocnosti v boji o pozíciu globálneho hegemóna. Hoci sú krajiny súčasťou BRICS a ŠOS a tiež sa navzájom podporujú v BR OSN, súperenie medzi IN a CN pokračuje. Navyše, záujmy RU a CN sa zblížujú, zatiaľ čo IN sa čoraz viac približuje k US a ďalším západným krajinám.

Hlavnou otázkou, pred ktorou stojí IN, nie je, či sa dokáže dištancovať od RU bez toho, aby vyvolala hnev Kremľa, ale skôr ako to môže urobiť. Naí Dillí bude pravdepodobne napredovať len opatrne. US v poslednom čase zmiernili svoju výhražnú rétoriku voči IN, pretože ju potrebujú pri vytváraní protiváhy pre CN v Indo-Pacifiku. V EÚ zatiaľ pretrvávajú tvrdohlavosť, pokiaľ ide o strategické racie IN politiky. Stratégia EÚ pre Indo-Pacifik konštatuje, že IN je partnerom EÚ v regióne. Väčšina európskych hlavných miest však odmieta uznať, že konfrontačnejší postoj IN voči RU by mohol oslabiť pozíciu Naí Dillí vo vzťahu k Pekingu. RU si medzičasom vybudovalo vzťahy so všetkými nepriateľmi IN, čo by mohlo naznačovať oslabenie IN-RU vzťahov. Naí Dillí čelí zhoršujúcemu sa bezpečnostnému prostrediu, najmä v AF a PK. Vývoj v nich sa po odchode US z AF stal novým zdrojom vplyvu RU na IN.

Od roku 2014 obchod so zbraňami medzi RU a IN neustále klesá a tento trend bude pravdepodobne pokračovať. IN však aj tak zostáva najväčším dovozcom RU zbraní (23% podľa SIPRI) a je extrémne závislá na RU obranných systémoch a ich údržbe. Pre IN je ťažké nájsť alternatívnych dodávateľov, ktorí by boli ochotní spolupracovať v rámci iniciatívy PV Modiho z roku 2014 „Make in India“ zameranej na premenu IN na výrobné centrum.

Zbližovanie RU s CN v oblasti zbraní tiež vkladá do „ázijského trojuholníku“ nový, destabilizujúci faktor. Od konca studenej vojny sa postoj RU zmenil z odmietania predaja zbraňových systémov CN, čo napomohlo zásadne zvrátiť technologickú rovnováhu medzi CN a IN na úkor IN.

Potenciálny vplyv západných sankcií na obchod IN s RU pravdepodobne zostane utmienený. RU predstavuje len malú časť celkového obchodu IN (1,19%, podľa MH IN), zatiaľ čo Naí Dillí zaviedlo mechanizmy na zníženie svojej zraniteľnosti voči sankciám zo strany tretích krajín. Okrem vojenského vybavenia IN dováža z RU nerastné suroviny, drahé kamene a kovy a hnojivá a vyváža liečivá, čaj, kávu a náhradné diely na vozidlá. Bezprecedentný rozsah sankcií aj počet zúčastnených krajín môže IN sťažiť vyháňanie sa ich následkom. Sú obavy, že sekundárne sankcie, ktoré sú uvalené na spoločnosti z tretích krajín obchodujúcich so sankcionovanými subjektmi, by mohli poškodiť obchod medzi IN a US spoločnosťami.

Výkonný riaditeľ Human Rights Watche Kenneth Roth sa vo svojom príspevku pozrel na vzťahy DE s CN cez prizmu ĽP. Kancelár DE Olaf Scholz zložitosť ZP výziev vo vzťahu k CN zmenil počas tohtoročnej Mníchovskej bezpečnostnej konferencie. Nevyzerá to na správne uchopenie agendy novou DE vládou.

CN vláda sa nachádza uprostred najhoršieho obdobia represíí od udalostí na Námestí nebeského pokoja v roku 1989. Aj keď sa prezident Si Ťin-pching prezentuje ako silný a sebedomý vodca, zakázal účasť občanov krajiny na neschválených verejných podujatiach, potlačil možnosti zmobilizovať akúkoľvek výzvu voči vedeniu CN Komunistickej strane, cenzuroval internet a sociálne siete a umlčal nezávislých novinárov a občiansku spoločnosť.

Obzvlášť závažná je situácia s dodržiavaním ĽP v provincii Sin-t'iang, kde je nútené zadržovaných milión Ujgurov a ďalších turkických moslimov. Mnohí z nich sú zaradení do programu nútených prác. Ďalšie etnické skupiny, predovšetkým v Tibete a Vnútorom Mongolsku, čelia represíám.

Aby toho nebolo málo, CN vláda sa snažila podkopať medzinárodné ĽP inštitúcie tvrdením, že vláda každej krajiny (nie jej ľud) by mala byť schopná určiť si svoju vlastnú cestu bez ohľadu na medzinárodné právne záväzky.

Pre vládu DE – ako aj ktorúkoľvek inú vládu – nie je jednoduché pohybovať sa v takom náročnom teréne. Na jednej strane je dôležitý postoj DE k problematike ĽP, na druhej strane DE ekonomika závisí od exportu a CN je jedným z jej najväčších odberateľov. Napriek občasným prešľapom vláda pod vedením bývalej premiérky Angely Merkelovej ukázala, že je možné čeliť tvrdým represíám zo strany Pekingu. Kancelár Scholz môže a mohol konať ešte lepšie.

Počnúc rokom 2019 niekoľko západných vlád, vrátane DE, začalo organizovať pravidelné spoločné vyhlásenia v rámci Rady OSN pre ĽP a tiež VZ OSN odsudzujúce zneužívanie v Sin-t'iangu. V októbri 2020 zohral veľvyslanec DE pri OSN Christoph Heusgen ústrednú úlohu pri zabezpečení vystúpení až 39 delegácií proti krutým represíám v Sin-t'iangu, Tibete a Hong Kongu. V júni 2021 úsilie CA v Ženeve, ktoré DE aktívne podporovalo, zabezpečilo 44 signatárov vyhlásenia o Sin-t'iangu. Počet vlád odsudzujúcich represie v CN narastá a tých, ktoré sú ochotné brániť Peking, klesá. Klesá najmä medzi moslimskými národmi, napr. v TR, ktoré nie je spokojné so zákazom islamského vierovyznania v Sin-t'iangu.

Mimo prostredia OSN však DE ĽP ZP voči CN niekedy zaostáva, hoci došlo aj k pozitívnym krokom. V roku 2018 kancelárka Merkelová zabezpečila prepustenie z CN Liou Sia, vdovy po laureátovi Nobelovej ceny Liou Siao-po. Ale v decembri 2020, na konci DE EÚ PRES, bola kancelárka taká zaujatá získaním investičnej dohody EÚ s CN (podobne ako prezident FR Emanuel Macron a predsedníčka EK Ursula von der Leyenová), že sa uspokojila s prísľubom Pekingu, že zväzi pristúpenie k zmluvám ILO o nútenej práci, ale nie k záväzku ich dodržiavať. Nateraz je dohoda pozastavená. V roku 2021 reagovali EÚ, US, UK a CA na vážne porušovanie ĽP v Sin-t'iangu spoločným uvalením cielených sankcií. CN vláda prijala protisankcie.

Návrhy na ďalšie angažovanie sa DE:

- 1.) Schválenie v DE, resp. v celej EÚ legislatívy podobnej tej, ktorú v decembri 2021 prijali v US (Zákon o prevencii nútenej práce Ujgurov, ktorý predpokladá zákaz dovozu tovarov zo Sin-t'iangu). Aj keby spoločnosti preukázali čistotu svojich dodávateľských reťazcov, vzhľadom na neprehľadnosť prepojení v tomto regióne je však preverovanie prakticky nemožné.
- 2.) V Rade OSN pre ľudské práva by mala DE vláda komunikovať a spolupracovať s ČŠ EÚ na príprave rezolúcie o začatí vyšetrovania OSN v súvislosti s dodržiavaním ĽP v Sin-t'iangu, zásahoch v Hongkongu a prenasledovaní odporcov v CN. CN vláda doteraz nebola predmetom kritického uznesenia Rady pre ĽP.
- 3.) Príprava cielených sankcií voči CN predstaviteľom a subjektom zodpovedným za násilie voči Ujgurom alebo iným etnikám v CN.
- 4.) Berlín by sa mal brániť tomu, aby ochota Pekingu viesť dialóg o ĽP bola, zvyčajne v diskrétnej forme na úrovni MZV, považovaná za náhradu verejného tlaku.
- 5.) Vypracovanie komplexnej stratégie s jasnými cieľmi na obmedzenie perzekúcií zo strany Pekingu doma a jeho snahy podkopať medzinárodné ĽP inštitúcie.

Príspevok je tu: <https://www.hrw.org/news/2022/05/20/china-challenge-olaf-scholz>

Atlantická rada poskytla priestor Mathewovi Burrowsovi a Robertovi A. Manningovi (obaja zo Scowcroft Strategy Initiative), aby odprezentovali tri možné scenáre globálneho vývoja v dôsledku zmrazenia ruskej vojny na Ukrajine.

Tri mesiace po invázii ruského prezidenta V. Putina na Ukrajinu sa vyhliadky na rozhodujúce víťazstvo Kremľa vyparili. Napriek tomu ani ruské zlyhania na bojisku, hrdinský ukrajinský odpor a hojná západná vojenská pomoc neprivedli k úplnému zvratu vo vývoji. Ten smeruje k "zmrazenému konfliktu". Šok pre globálnu ekonomiku môže viesť k veľkým potravinovým a energetickým krízam s horším účinkom pre rozvojový svet ako bola finančná kríza v r. 2008. A hoci šokové vlny zasahujú Európu tvrdšie ako USA, obaja sú v ekonomických problémoch. Tento globálny hospodársky pokles sa pravdepodobne objaví ako čoraz vplyvnejší faktor v rozhodovaní USA a NATO – potenciálne sa otvorí roztržka medzi Európou, ktorá sa môže usilovať o rýchlejšie ukončenie vojny, a USA, ktoré chcú úplnú porážku Moskvy. Ako by teda rôzne podoby zmrazeného konfliktu mohli vplyvať na svet v nasledujúcich dvoch rokoch:

Scenár 1: Ukrajina je pomaly škrtená

Rusko konsoliduje svoj pozemný most na Krym a aj bez úplnej kontroly nad zvyškom UA pobrežia Čierneho mora, zničí alebo zablokuje Odesu, čím sa UA fakticky stane vnútrozemským štátom. Putin pokračuje v bombardovaní infraštruktúry inde po celej UA a anektuje časti juhu a východu, čím ďalej destabilizuje krajinu ako funkčný štát. Vyhlasuje "víťazstvo" a zároveň úspešne potláča dissent doma.

Scenár by sa mohol ďalej vyvíjať takto:

- Putin vyzýva na prímerie začiatkom roka 2023, ale nie je pripravený na mierovú dohodu; stále dúfa vo väčšie územné zisky v budúcnosti (možno pripojenie Moldavska), ako aj ústupky od NATO (ako napríklad uznanie Krymu za ruské zvrchované územie, ak sa obyvatelia dohodnú v referende pod medzinárodným dohľadom). Západné sankcie voči Rusku zostávajú v platnosti a ekonomické podmienky sa tam zhoršujú. Spojené štáty a Európa sa však tiež ponoria do recesie, čo podnecuje rastúcu politickú nespokojnosť s infláciou a nedostatkom tovaru.
- Celosvetová potravinová kríza vedie k roztáčaniu špirály nepokojov (na Srí Lanke a v Egypte [sa už prejavujú](#) dôsledky vojny), zatiaľ čo obchodné väzby sa drasticky zhoršujú po tom, čo veľkí exportéri ako India, Indonézia a Malajzia [zdvajnasobujú potravinový protekcionizmus](#). Pomalá reakcia krajín skupiny G7 a Medzinárodného menového fondu (MMF) zhoršuje dlhovú krízu, ktorej čelia rozvojové krajiny. Nestabilita rastie v Afrike a Ázii, Pavicoví politici v Latinskej Amerike prudko stúpajú.
- Do r. 2023 spojenci NATO naďalej posielajú viac smrtiacej vojenskej pomoci, pretože UA – ktorá odmietla Putinovo navrhované prímerie – sa snaží dobyť späť okupované územie. Kvalita a kvantita tejto pomoci núti Moskvu, aby pokračovala v narúšaní dodávok na UA, čím sa zvyšuje riziko útokov v blízkosti (alebo dokonca na) území NATO a zároveň sa rozširuje konflikt medzi Alianciou a Ruskom.
- Koncom r. 2023 sa západný konsenzus rozpadá. Nemecko a Francúzsko, znepokojené ekonomickými nákladmi, ukrajinským utrpením, utečeneckou záťažou a obavami z eskalácie (vrátane rizika jadrového útoku zo strany RU), vedú mnohonárodné úsilie, aby tlačili Kyjev k preskúmaniu mierovej dohody s Moskvou.

Scenár 2: Rusko nemá žiadne zisky

Vďaka čoraz kompetentnejšej UA taktike a po úspešnej protiofenzíve vo východnej oblasti Donbasu je Rusko začiatkom r. 2023 odsunuté späť do oblastí kontroly pred 24.2.2022 (zachovanie Krymu a separatistami okupovaných častí Donecka a Luhanska). Ďalšie úspechy UA sa však ukazujú ako ťažké kvôli spevnenej ruskej a separatistickej obrane. Napriek západným dodávkam pokročilejších zbraní dosahujú ukrajinské sily už len minimálny pokrok.

Scenár by sa mohol ďalej vyvíjať takto:

- Čeliac rastúcej nespokojnosti doma s kolabujúcou ekonomikou a vyčerpanej armáde nahnevanej na opakované operačné zlyhania je Putin pod silným tlakom, aby uzavrel dohodu s UA skôr, ako sa jeho situácia ešte zhorší.

- Od začiatku r. 2023 Turecko, Katar a India majú ambície stať sa globálnymi mierotvorcami, presadzujú prímerie, pretože globálna hospodárska kríza vyvoláva stav núdze. UA povzbudená bojovým úspechom odoláva, a aj Putin stále dúfa v návrat vojenských úspechov.
- Medzitým niektorí európski lídri tiež začínajú ticho presadzovať formálny diplomatický rámec: francúzsky prezident Macron sa spojí so svojím čínskym náprotivkom Si Ťin-pchingom, aby vyzval na rozhovory v Ženeve medzi UA a piatimi stálymi členmi BR OSN (vrátane Ruska) a Nemeckom (podľa vzoru rozhovorov 2 +4 o zjednotení Nemecka) s cieľom nájsť riešenie. Si Ťin-pching a Macron sa súkromne snažia presvedčiť Putina a UA prezidenta Zelenského (s prísľubom ruských reparácií ako súčasti urovnania). Peking nechce nabúravat' Putinove plány, ale čínska rozkolísaná ekonomika nedáva Si Ťin-pchingovi na výber.
- Povzbudení drvivým republikánskym víťazstvom vo voľbách v novembri 2022 v USA, rastúci počet zákonodarcov tlačí na ukončenie americkej vojenskej pomoci Ukrajine a preorientovanie pozornosti Washingtonu na Peking ako hlavnú bezpečnostnú hrozbu.

Scenár 3: Ukrajina získala späť takmer všetko

V dôsledku výrazne zvýšených dodávok západných zbraní na UA, kolapsu ruskej morálky na taktickej aj strategickej úrovni a neschopnosti Moskvy nahradiť vojenskú techniku na potrebných úrovniach (vďaka západným sankciám) je RU úplne vytlačené z UA s výnimkou Krymu, ale Kyjev sa pripravuje na znovudobytie polostrova (čo by Putin považoval za inváziu na ruské územie).

Scenár by sa mohol ďalej vyvíjať takto:

- Rastie riziko ruskej jadrovej odvety. Keď UA podniká plánovanú ofenzívu na navrátenie Krymu, Putin tam rozmiestni rakety Iskander-M (SS-26) s jadrovými hlavicami a vyhrožuje sa, že ich použije, ak UA sily budú postupovať. Tretia svetová vojna sa zrazu stane jasnou možnosťou, ak naliehavé mediačné úsilie FR a CN vyhnúť sa ďalšej eskalácii skončí neúspechom.
- Ale v polovici r. 2023 – rok pred prezidentskými voľbami – je Putinovo udržanie moci doma ohrozené špirálou hnevu verejnosti. Poniženie najvyšší vojenský a spravodajský činitelia nútia Putina okamžite odstúpiť, ale ochránia ho pred medzinárodným stíhaním za vojnové zločiny.
- USA a EÚ sa rozchádzajú v otázke zrušenia niektorých sankcií voči Rusku. EÚ sa obáva vyhliadky, že bude mať vedľa seba „obrovskú Severnú Kóreu“ (vo forme hlboko izolovaného Ruska). Európa sa bude usilovať o dohodu tým, že zmierni sankcie voči ropu, plynu a iným komoditám na základe dohody quid-pro-quo (že časť zisku z ruského predaja bude zasielaná ako kompenzácie do fondu obnovy UA vedeného SB a EBRD).
- Globálny hospodársky rast klesá a v r. 2023 dosiahol skromné 1 % v dôsledku protekcionizmu v štýle 30. rokov, rastúceho nacionalizmu, ktorý narúša globálne inštitúcie, a nespokojnosti verejnosti šíriacej sa z USA a z Európy do rozvojového sveta.

Výsledok z bojového poľa určí, či súčasný z veľkej časti zmrazený konflikt nakoniec zvýhodní RU alebo UA. Všetky varianty sú zatiaľ možné. S toľkými premennými v hre je ťažké určiť pravdepodobnosť potenciálnych scenárov. V každom prípade však budú hospodárske škody hlboké nielen pre UA, ale aj pre zvyšok sveta. Namiesto čakania na výsledok vojny však musia tvorcovia politik urýchlene hľadať riešenia globálnej potravinovej krízy, hroziacich dlhových kríz v rozvojovom svete a odvrátiť hrozbu recesie na Západe. Riziko, že RU v priebehu konfliktu použije jadrové zbrane tiež nie je nulové. Použitie diplomatických prostriedkov na zabránenie takejto eskalácii je nevyhnutné, ak má konflikt zostať pod kontrolou a nepostihnúť celý svet.

Príspevok je tu: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/new-atlanticist/three-possible-futures-for-a-frozen-conflict-in-ukraine/>